

Κριτική Ταινίας

Ραφαήλ Ελευθεριάδης

«ΣΜΥΡΝΗ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ», Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΖΩΗΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος της ιστορίας της Γ' λυκείου, η τάξη μας παρακολούθησε το έργο της Μιμής Ντενίση «Σμύρνη μου αγαπημένη», ένα έργο το οποίο αναπαριστά με ακρίβεια την καταστροφή της κοσμοπολίτικης αυτής πόλης και μας δείχνει πως κατάφεραν να γλυτώσουν την ζωή του οι Έλληνες της περιοχής.

Η πονεμένη ιστορία της Μικρασιατικής καταστροφής πάντα μας συγκινούσε και πάντα θα μας συγκινεί. Η Μιμή Ντενίση εκμεταλλεζόμενη το προσφυγικό ζήτημα που πλήττει σήμερα την χώρα μας, βρίσκει την ευκαιρία να μας διηγηθεί την συγκινητική ιστορία της οικογένειας Μπαλτατζή στην κοσμοπολίτικη πόλη της Μικράς Ασίας, και μας θυμίζει πόσο άρρηκτα συνδεδεμένη είναι η νεότερη ιστορία της χώρας μας με τις βίαιες μετακινήσεις του ελληνικού πληθυσμού των Μικρασιατικών περιοχών. Η ίδια, με τη βοήθεια του Μάρτιν Σέρμαν, μας παραδίδουν την Ελληνοαμερικανίδα Φιλιά Γουίλιαμς η οποία φτάνει στη Μυτιλήνη με τη νεαρή εγγονή της Έλεν για να συμπαρασταθεί στους Σύριους πρόσφυγες. Εκεί παραδίδει στη μικρή το τεφτέρι με τις συνταγές της γιαγιάς της (στην πραγματικότητα ένα

ημερολόγιο για τα τελευταία έξι χρόνια της οικογενειακής ζωής της στη Σμύρνη) της Φιλιάς Μπαλτατζή.

Κάνουμε λοιπόν μια αναδρομή στην ιστορία, πιο συγκεκριμένα στο 1916 στην πιο πολυεθνική και εμπορική πόλη της Μεσογείου, στην γνωστή σε όλους Σμύρνη στην οποία η πλειονότητα των κατοίκων ήταν ελληνική. Η πλούσια παραγωγή αναβιώνει τη Σμύρνη με τεράστια ακρίβεια και απόλυτη σκηνογραφική επιτυχία.

Με σαφή στόχο το ευρύ κοινό, η ταινία αντιμετωπίζει τα ιστορικά γεγονότα με έναν ελεγχόμενο αφηγηματικό λαϊκισμό απέναντι στη μυθοπλαστική ιστορία της. Οι ήρωες

μιλούν σαν ανοιχτά βιβλία, το δραματικό στοιχείο υπάρχει με έναν τόνο υπερβολής και στην εντυπωσιακή κορύφωση της Καταστροφής οι μελοδραματικοί τόνοι εκτοξεύονται στα ύψη.

Η ταινία μας παρουσιάζει με αφηγητική μορφή την ζωή της Φιλιώς Μπαλτατζή με την οικογένειά της, μια «φανταστική» οικογένεια. Η Φιλιώ Μπαλτατζή, η πρωταγωνίστρια της ταινίας, είναι μια γυναίκα πρότυπο, η όποια είναι σπουδαγμένη και νοικοκυρά ταυτόχρονα, και αυτό φαίνεται από τις πολλές γλώσσες που γνωρίζει και από τις απλές καθημερινές χαρές του μαγειρέματος (που παρόλο που έχει υπηρετικό προσωπικό στην διάθεσή της, στην ίδια αρέσει να ασχολείται με την παρασκευή γλυκών) που απολαμβάνει, όπως είναι ο μπακλαβάς και τα γλυκά του κουταλιού, μαζί με τις υπηρέτριές της με τις οποίες δεν έχει καμία σχέση αφεντικού υπηρέτη αλλά μια σχέση φιλική. Ο ένας αδελφός Μπαλτατζή, και σύζυγος της Φιλιώς, πιστεύει πως ο Βενιζέλος θα λύσει όλα τους τα προβλήματα σε αντίθεση με τον αδελφό του ο οποίος είναι υπέρ του Βασιλιά Κωνσταντίνου. Ο γιος της Φιλιώς είναι ερωτευμένος με μια από τις υπηρέτριες του σπιτιού ενώ η κόρη της με έναν Βρετανό αριστοκράτη. Στο σπίτι επίσης υπάρχουν ως υπηρέτες δύο Τούρκοι με σχέση πατέρα γιού. Ο πατέρας αγαπά τους Έλληνες, σε αντίθεση με το γιο του και οικογενειακό σοφέρ που είναι

Κεμαλιστής. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τους πιο περιφερειακούς χαρακτήρες (ένας καλός κι ένας κακός Αμερικανός διπλωμάτης, ένας γενναίος κι ένας εγωιστής Έλληνας αξιωματούχος). Η ταινία αποδίδει άριστα τον τρόπο ζωής της εποχής εκείνης και μέσα από την οικογένεια Μπαλτατζή μαθαίνουμε υπό ποιες συνθήκες έφυγαν οι πρόσφυγες και τι στάση τήρησαν οι συμμαχικές δυνάμεις. Αναλύει εις βάθος τις πολιτικές πράξεις του καιρού εκείνου και μαθαίνουμε για τις στρατιωτικές επιτυχίες και αποτυχίες του ελληνικού σώματος.

Η ταινία «Σμύρνη μου αγαπημένη» κατάφερε να συγκινήσει μικρούς και μεγάλους αναβιώνοντας τις κακουχίες της εποχής και θυμίζοντας σε πολλούς από πού προέρχονται. Είναι μια ταινία που θα μαγέψει κάθε παρατηρητή και πολύ πιθανόν να κάνει πολλούς από αυτούς να κλάψουν.